

การจำลองมาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษาในประเทศไทย

Simulation of Fiscal Measures on Vocational Education in Thailand

อิติมา พลัปลิง¹

บทคัดย่อ

บทความนี้จำลองมาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษาเพื่อสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจและนำเสนอหลักเกณฑ์ในการคัดกรองคนยากจน กลุ่มตัวอย่างเป็นหัวหน้าครัวเรือนซึ่งมีบุตรกำลังศึกษาอยู่ในชั้น ม.3 ใน 4 จังหวัดของ 16 โรงเรียน จำนวน 607 ครัวเรือน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนาและโคสแควร์ พบว่า มาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษาสามารถสร้างแรงจูงใจเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจจากสายสามัญ (ม.4) มาเรียนสายอาชีวศึกษา (ปวช.1) คิดเป็นร้อยละ 58 ของจำนวนทั้งหมดที่ผู้ปกครองตัดสินใจให้ศึกษาต่อ ม.4 ตั้งแต่แรก และผู้ปกครองเห็นด้วยอย่างยิ่งกับมาตรการทั้งสองรูปแบบที่ให้ทุนแบบให้เปล่าเป็นค่าครองชีพแก่ผู้เรียน ปวช. เดือนละ 2,200 บาท โดยมีเกณฑ์คัดกรองผู้รับทุนต้องมีรายได้ไม่เกิน 100,000 บาทต่อปีหรือไม่เกิน 8,300 บาทต่อเดือน ครัวเรือนไม่มีสภาพคล่องทางการเงิน และเงื่อนไขอื่น ๆ ซึ่งใช้การให้คะแนนจัดลำดับตามความจำเป็น และมีวิธีการคัดเลือกโดยแต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรองนักเรียนยากจนจากหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐทั้งในระดับชาติ และระดับพื้นที่ โดยใช้งบประมาณแผ่นดินของรัฐ อปท. และ กยศ. จัดสรรทุนตามโควตาพื้นที่ (ภูมิภาคและจังหวัด) และตามสัดส่วนความหนาแน่นของคนจนในแต่ละจังหวัด ดังนั้นจึงควรนำมาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษาดังกล่าวมาทดลองใช้ในประเทศไทยเพื่อใช้เป็นนโยบายเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษา และเพิ่มโอกาสทางการศึกษาแก่ครัวเรือนยากจนตามนโยบายของรัฐ

คำสำคัญ: มาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษา การคัดกรองคนจน อาชีวศึกษา

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ABSTRACT

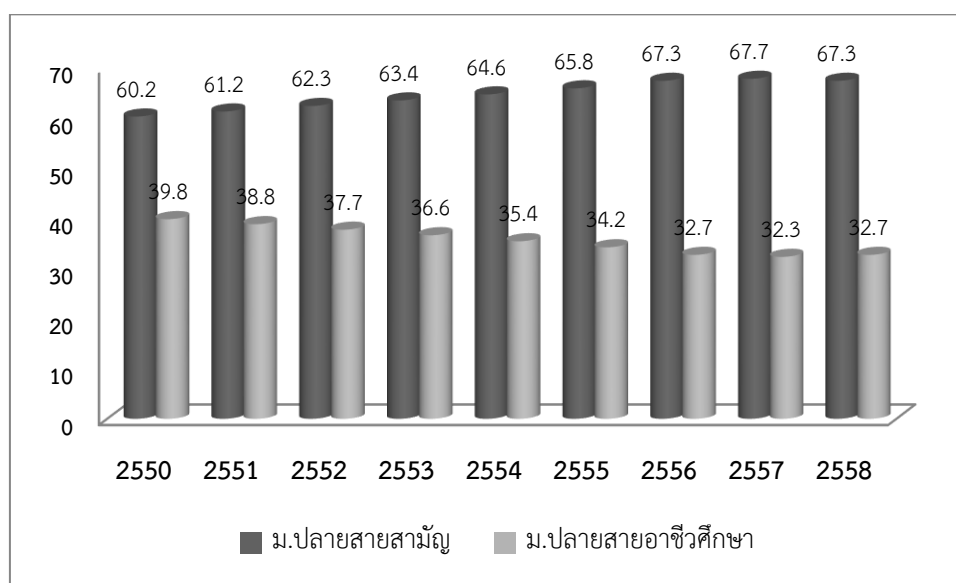
This article presents a simulation of fiscal measures on vocational education for motivation creating and screening criteria for the poor. The samples were 607 head of households whose children were studying in the lower secondary level (Mathayom 3) in 16 schools from 4 provinces. A questionnaire was used as a tool for data collection and descriptive/chi-squared statistics were used in data analysis. It found that the fiscal measures on vocational education could build motivation in changing decision-making from general education level (Mathayom 4) to vocational education level (Por Wor Chor.1), accounting for 58 percent of the total students whose parents earlier chose the general education level (Mathayom 4). Parents highly agreed with both measures that provided Por Wor Chor. students with a monthly grant of 2,200 Baht as living costs. The requirements were that the grantee's income shall not exceed 100,000 Baht per year or 8,300 Baht per month; his/her household shall lack liquidity and other conditions, while the scoring was ranked by priority. The committee on screening the poor students was elected from government agencies, both local and national levels, and the budgets for the measures operating were subsidized by the government's budget. Local administrative organizations and Student Loan Fund allocated the grants according to each area's quota (regional and provincial quotas) and the poor density ratio for each province. Therefore, the fiscal measures on vocational education should be tried out in Thailand to be implied as a policy for increasing the ratio of vocational students and provide poor households with the educational opportunity according to the government's policy.

Keyword: *fiscal measures on vocational education, screening for the poor, vocational education*

บทนำ

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนผ่านการสนับสนุนระบบการศึกษาซึ่งมีผลต่อการเพิ่มมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศเพื่อก้าวผ่านกับดักรายได้ปานกลาง จึงจำเป็นต้องสร้างนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่เพื่อรองรับการแข่งขันในภาคการผลิตและการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งต้องอาศัยแรงงานระดับล่างและระดับกลางในตลาดแรงงานเป็นสำคัญ ซึ่งพบประเด็นปัญหาสำคัญทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เนื่องจากผู้เรียนสายอาชีวศึกษามีความสามารถไม่สอดคล้องตามความต้องการของสถานประกอบการ ขาดทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น อีกทั้งจำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาลดลงอย่างต่อเนื่อง และผู้เรียนไม่นิยมเรียนอาชีวศึกษา ซึ่งการปฏิรูปอาชีวศึกษาในทศวรรษแรก ตั้งแต่ปี 2540-2550 พบผู้เรียนอาชีวศึกษามากกว่าร้อยละ 70 ศึกษาต่อปริญญาตรี ทำให้ประเทศขาดแคลนแรงงานทักษะระดับกลางอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาและสายสามัญไม่เป็นไปตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ 50:50 นำมาซึ่งการกำหนดแนวนโยบายในแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2545-2559) โดยพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันและความร่วมมือกับนานาชาติประเทศ กล่าวคือตั้งแต่ปี 2550-2558 (ภาพ 1) มีสัดส่วนผู้เรียนสายสามัญต่อสายอาชีวศึกษาในแต่ละปีลดลงขณะที่ผู้เรียนสายสามัญกลับเพิ่มขึ้นซึ่งไม่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ เนื่องจากทัศนคติทางลบทั้งส่วนบุคคลของผู้เรียน ผู้ปกครอง หลักสูตร ภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษา โอกาสการมีงานทำในอนาคต (Pimpa and Suwannapirom, 2008) และค่าเล่าเรียนที่สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับสายสามัญรวมทั้ง

ค่านิยมใบปริญญาในสังคมไทยนำมาซึ่งการตัดสินใจให้บุตรเรียนสายสามัญเพื่อศึกษาต่อปริญญาตรีเพิ่มขึ้น ต่อมาในการปฏิรูปอาชีวศึกษาในทศวรรษที่สอง ตั้งแต่ปี 2552-2561 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554) ก็ได้กำหนดยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนาคนของประเทศในปี 2561 ให้สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น โดยมีสัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษา : สามัญศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็น 60 : 40 และกำลังแรงงานที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปเพิ่มเป็นร้อยละ 65 และมีสมรรถนะตามวิชาชีพตามมาตรฐาน และได้มีการกำหนดกรอบแนวทางการปฏิรูปอย่างเร่งด่วนซึ่งเกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ คือ มาตรการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพต่อยอดการศึกษาภาคบังคับ เน้นการสร้างโอกาสการเรียนรู้ต่ออาชีวศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สนับสนุนให้ผู้เรียนที่จบระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เรียนต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในระบบทวิภาคี นอกจากนี้ต้องเตรียมความพร้อมผู้เรียนในการเข้าสู่ตลาดแรงงานในระดับสากล เร่งปรับภาพลักษณ์ ทักษะคิด ค่านิยม และสร้างการยอมรับของสังคมที่มีต่อการเรียนสายอาชีพด้วยกระบวนการเชิงคุณภาพ

ภาพ 1 สัดส่วนนักเรียนสายสามัญ : สายอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2550-2558
ที่มา : สถิติการศึกษาของประเทศไทยปี 2559 กระทรวงศึกษาธิการ

ถึงแม้ว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมารัฐได้พยายามกำหนดนโยบายเพิ่มสัดส่วนอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง แต่ในความเป็นจริงสัดส่วนผู้เรียนสายสามัญมีสัดส่วนมากกว่าสายอาชีวศึกษาเกือบสองเท่า ซึ่งไม่สอดคล้องตามนโยบายรัฐบาลและนโยบายการปฏิรูปการศึกษาทั้งสองรอบแต่อย่างใด ดังนั้นการเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนสายอาชีวศึกษาอย่างเร่งด่วนจึงควรมีนโยบายที่เป็นรูปธรรมโดยเฉพาะการสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจลงทุนทางการศึกษาของครัวเรือน เพราะเท่าที่ผ่านมาถึงแม้จะมีการเสนอมาตรการใด ๆ ก็ตามแต่ไม่มีแรงจูงใจมากพอให้ครัวเรือนตัดสินใจให้บุตรหลานเรียนสายอาชีพเพิ่มขึ้น ทั้ง ๆ ที่การเรียน ปวช. มีโอกาสสำเร็จการศึกษาแน่นอนกว่า มีค่าใช้จ่ายในการศึกษาที่ต่ำกว่า และมีโอกาสในการหางานทำและมีรายได้เป็นของตนเองแล้วก็อาจจะเรียนต่อ ปวส. หรือปริญญาตรีได้ในภายหลัง (Pimpa, 2007) ซึ่งการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาสำหรับบุตรในครัวเรือนยากจนนั้น เงินอาจจะเป็นอุปสรรคสำหรับการศึกษาต่อปริญญาตรี แต่ถ้ามีคนหยิบบ่มให้ทันที่เด็กเหล่านั้นก็ไม่สามารถเรียนจนประสบความสำเร็จได้ เนื่องจากขาดการเตรียมความพร้อมทางวิชาการและการสร้างเครือข่ายทางสังคมด้านต่าง ๆ มาก่อนหน้านี้ (Gurley-Alloway, 2009)

ดังนั้นการศึกษานี้จึงนำเสนอให้อาชีวศึกษาเป็นทางเลือกที่เหมาะสมในการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาที่สูงกว่าภาคบังคับในสายอาชีวศึกษาของบุตรในครัวเรือนยากจนโดยใช้มาตรการการคลังที่จำลองขึ้นเพื่อสร้างแรงจูงใจใน

การตัดสินใจ ซึ่งน่าจะเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนสายอาชีพได้มากกว่าการเปลี่ยนสายการเรียนจากสายสามัญไปสู่สายอาชีพในระดับ ปวส. ซึ่งมีเพียงร้อยละ 16 ถึงแม้ว่าแรงจูงใจในมาตรการการคลังทางการศึกษาที่จำลองขึ้น จะมีแนวโน้มทำให้บุตรในครัวเรือนยากจนเปลี่ยนการตัดสินใจเรียน ปวส. เพิ่มขึ้น (อิติมา พลับพลึง, 2557) แต่ผู้วิจัยเชื่อว่าหากใช้มาตรการทางการคลังทางการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งในการสร้างแรงจูงใจให้บุตรในครัวเรือนยากจนตัดสินใจศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงกว่าภาคบังคับคือในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีวศึกษา (ปวช.) ย่อมได้ผลดีกว่าในระดับ ปวส. เนื่องจากการตัดสินใจศึกษาต่อ ปวช. เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อและพื้นฐานสำคัญในการคัดกรองคนจนแทนที่จะออกจากระบบการศึกษาไปประกอบอาชีพซึ่งได้รับค่าตอบแทนต่ำมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงเชื่อว่าการจำลองมาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษาจะสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจศึกษาต่อสำหรับครัวเรือนยากจนในระดับการศึกษาที่สูงกว่าภาคบังคับในสายอาชีวศึกษา (ปวช.) ซึ่งจะสามารถลดสัดส่วนผู้เรียนสายสามัญ (ม.4) มีความเหมาะสมตามความจำเป็นของครอบครัวอีกทั้งสอดคล้องตามความต้องการของตลาดแรงงานและนโยบายเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนสายอาชีวศึกษาและเพิ่มโอกาสทางการศึกษาแก่คนยากจน

วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อจำลองมาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษา โดยการสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจ และนำเสนอหลักเกณฑ์ในการคัดกรองคนยากจนเข้าสู่การศึกษาในระดับอาชีวศึกษา

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมในบทความนี้มุ่งศึกษามาตรการการคลังเพื่อการศึกษาทั้งในและต่างประเทศที่ผ่านมาสำหรับประเทศไทยได้มีการปฏิรูปการศึกษาครั้งสำคัญผ่านระบบงบประมาณการเงินเพื่อการอุดมศึกษาจากเดิมที่เน้นด้านอุปทานเป็นหลัก (supply side financing) เป็นการสนองผ่านด้านอุปสงค์ (demand side financing) ให้มากขึ้นเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้และสังคมของประชาชน อีกทั้งสอดคล้องกับงานทางวิชาการที่เกี่ยวกับระบบการเงินเพื่อการศึกษาของ Magnoli (2002 อ้างในสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์และอารียา มนัสบุญเพิ่มพูน, 2550) ที่ระบุว่าระบบการเงินด้านอุปสงค์มีข้อดีกว่าระบบการเงินด้านอุปทาน เช่น เพิ่มทางเลือกในการศึกษาแก่ผู้เรียนลดข้อจำกัดด้านทุนทรัพย์ กระตุ้นการแข่งขันในการพัฒนาคุณภาพระหว่างสถาบันการศึกษา ช่วยปรับค่าธรรมเนียมของสถานการศึกษาให้สะท้อนต้นทุนที่แท้จริง และทำให้เกิดความเสมอภาคและความเป็นธรรมทางการศึกษาแก่ผู้เรียนครัวเรือนที่มีรายได้น้อยโดยตรง โดยกองทุนเพื่อการศึกษาในประเทศไทย ประกอบด้วย 2 กองทุน คือ กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) และ กองทุนกู้ยืมที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะ กยศ. โดยมีงานวิจัยที่กล่าวว่า กยศ. ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าประสบความสำเร็จในการให้กู้ยืมแก่กลุ่มเป้าหมายที่ยากจน และมีความจำเป็นต้องได้รับเงินกู้ยืมอย่างแท้จริงได้ อีกทั้งกระบวนการคัดเลือกผู้กู้ไม่รัดกุม อีกทั้งระบบการกำกับ ดูแลและตรวจสอบของกองทุนฯ เพื่อให้เงินกู้ยืมถึงกลุ่มเป้าหมายเป็นไปอย่างล่าช้า และไม่ทั่วถึง (สมชัย ฤชุพันธุ์ และ ชลธาร วิศรุตวงศ์, 2544) นอกจากนี้ สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2550) ได้ประเมินผลกระทบของกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาพบว่า กำหนดเกณฑ์รายได้ของผู้มีสิทธิกู้ยืมที่สูงเกินไปทำให้ กยศ. ไม่สามารถเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของผู้มีรายได้น้อยได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร อีกทั้งมีความผิดปกติในวิธีการจัดสรรเงินกู้โดยเฉพาะนักศึกษายากจนจริง ๆ ไม่ได้รับเงินกู้ยืม นอกจากนี้ยังขาดกลไกในการชำระหนี้คืนที่มีประสิทธิภาพทำให้เกิดความสูญเสียต่อรัฐและภาษีสอดคล้องกับ Chapman et al. (2010) ซึ่งพบความด้อยประสิทธิภาพในการคัดกรองนักเรียนความยากจนจริง ๆ เข้าสู่การศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะผลประกอบการดังกล่าวของกองทุน กยศ. มีอัตราการชำระหนี้คืนค่อนข้างต่ำประมาณร้อยละ 25-40 จึงทำให้เกิดภาระหนี้เพิ่มขึ้นจำนวนมาก ถึงแม้ว่ารัฐจะคิดอัตราดอกเบี้ยในการกู้ยืมต่ำมากแล้วก็ตาม เช่นเดียวกับบิดเรก ปัทมสิริวัฒน์ (2551) ได้วิพากษ์วิธีการทำงานของกองทุน กยศ. ในความล่าช้าและขาดประสิทธิภาพในการจัดการ อีกทั้งในทางปฏิบัติไม่สามารถคัดกรองคนจนได้อย่างแท้จริง

สำหรับการศึกษาการลงทุนทางการศึกษาในเด็กด้อยโอกาสของประเทศอเมริกา ซึ่งเกี่ยวกับรายได้ตลอดช่วงชีวิตเป็นระยะเวลา 50 ปี ทำให้พบว่าเด็กที่เกิดในครอบครัวที่ด้อยโอกาสจะได้รับมูลค่าของการลงทุนทางการศึกษาต่ำกว่าเด็กที่เกิดจากครอบครัวที่มีความพร้อมและมีสัดส่วนที่ต่ำกว่าอย่างมาก เนื่องจากได้รับการศึกษาน้อยกว่าเมื่อเข้าทำงานก็จะมีรายได้น้อยตามไปด้วยกลายเป็นความยากจนตกทอดซึ่งสืบทอดจากรุ่นพ่อแม่สู่รุ่นลูก และไม่สามารถก้าวผ่านกับดักความยากจนได้ ดังนั้นนโยบายสนับสนุนให้เด็กจากครอบครัวที่ด้อยโอกาสได้รับทรัพยากรที่พอเพียงในด้านต่าง ๆ จะสามารถลดความเหลื่อมล้ำของโอกาสทุกด้านและเพิ่มผลผลิตให้กับครอบครัวได้ในระยะยาว ผลการศึกษาจากงานวิจัยของ Cunha, F. et al. (2006), Heckman & Masterov (2007) และ Heckman (2000, 2008) ที่เกี่ยวข้องกับเด็กด้อยโอกาสเรียกร้องให้รัฐเข้าไปจัดการแทรกแซงกำหนดนโยบายต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาเด็กด้อยโอกาสซึ่งจะคุ้มค่ากับต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนเนื่องจากมีหลักฐานเชิงประจักษ์ยืนยันว่าได้รับอัตราผลตอบแทนในระดับที่สูง

ระบบการอุดหนุนผู้เรียนด้านอุปสงค์ในต่างประเทศมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนด้านเงินทุนหรือทรัพยากรอื่น ๆ ให้กับเด็กและผู้ปกครองเพื่อเพิ่มอัตราการเข้าเรียน ทั้งนี้แต่ละประเทศอาจมีรูปแบบที่นำมาใช้แตกต่างกันขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม โดยแบ่งการอุดหนุนการเงินด้านอุปสงค์เป็น 4 ประเภท (Patrinos, 2002) ได้แก่

1) เงินเดือน (A stipend) เป็นค่าตอบแทนจากหน่วยงานรัฐจ่ายให้แก่ครัวเรือนยากจนซึ่งครอบคลุมค่าใช้จ่ายในการเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อมด้านต่าง ๆ ได้แก่ ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าสมุดหนังสือ ค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าเสื้อผ้า และค่าเดินทาง ทั้งนี้เพื่อลดต้นทุนค่าเสียโอกาสในการเข้าเรียน ในการศึกษาต่อของบุตร ซึ่งเป็นประโยชน์กับโรงเรียน และ ผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนที่เหมาะสมให้กับบุตร ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริโภคและราคาสินค้าในท้องตลาดด้วย ซึ่งรู้จักกันในชื่อ ทุนการศึกษา (scholarships) หรือ ทุนแบบให้เปล่า (conditional cash transfer : cct) เป็นโปรแกรมสำหรับสำหรับคนยากจนโดยเฉพาะเน้นการเพิ่มการลงทุนในทุนมนุษย์แก่รุ่นลูกเพื่อไม่ให้สืบทอดความยากจนจากรุ่นพ่อแม่ด้วยการให้การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นพ่อแม่จะต้องไม่ให้เด็กทำงานและให้เรียนต่อในระบบโดยรัฐจะจ่ายเงินชดเชยค่าแรงงานที่เด็กทำงานให้แก่ครอบครัว (ต้นทุนค่าเสียโอกาส) การจ่ายเงินเดือนให้ด้วยวิธีนี้มีวัตถุประสงค์ให้เฉพาะครัวเรือนยากจนอย่างแท้จริง แต่ต้องมีกระบวนการตรวจสอบความเหมาะสมของผู้รับทุนนี้

2) คุปองสำหรับกลุ่มเป้าหมาย (A targeted voucher) คือ การจ่ายเงินสดโดยตรงให้แก่ผู้เรียนหรือครอบครัว ซึ่งเป็นวิธีที่รัฐใช้จ่ายให้กับโรงเรียนที่นักเรียนเลือกเรียน ซึ่งเป็นเหตุผลหลักที่ประเทศพัฒนาแล้วใช้เพิ่มทางเลือกทางการศึกษาให้กับนักเรียนซึ่งจะได้รับประโยชน์ด้วยกันทั้งสองฝ่ายระหว่างนักเรียนและระบบโรงเรียน กล่าวคือ นักเรียนจะมีทางเลือกเพิ่มขึ้นที่ดีกว่าเดิมและตรงกับความต้องการของครอบครัว โดยครอบครัวสามารถจัดเรียงลำดับการเลือกโรงเรียนได้ จะทำให้ระบบการศึกษาหรือโรงเรียนตอบสนองความต้องการของผู้เรียน บัตรกำนัลดังกล่าวสามารถนำไปใช้ในการให้เลือกสถานศึกษาของรัฐและสถานศึกษาเอกชนได้ดีแล้วยังสามารถเพิ่มความต้องการในการศึกษาต่อได้อีกด้วย

3) เงินทุนสำหรับกลุ่มเป้าหมาย (Targeted bursaries) คือ การจ่ายเงินโดยตรงที่โรงเรียน ซึ่งอยู่ในเขตเทศบาลหรือจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจง เช่น การปรับปรุงหลักสูตรหรือเพื่อเพิ่มอัตราการเข้าเรียนของชนกลุ่มน้อยหรือชาวพื้นเมืองหรือเด็กยากจน เป็นต้น แต่เงินทุนดังกล่าวไม่ได้ให้เด็กหรือครอบครัว แต่ให้กับสถาบันการศึกษาที่ทำหน้าที่รับกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวเข้าเรียน โดยรัฐมีวัตถุประสงค์เพื่อลดหรือละเว้นค่าธรรมเนียมการศึกษากับเด็กกลุ่มนี้ซึ่งจ่ายผ่านสถาบันการศึกษาทำหน้าที่ในการบริหารเงินดังกล่าวแทน ทั้งนี้จะเป็นการเพิ่มอุปสงค์การเรียนให้กับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการได้ ซึ่งเงินทุนสำหรับกลุ่มเป้าหมายมีความแตกต่างกับการให้บัตรกำนัลคือผู้เรียนไม่สามารถเลือกสถานศึกษาใด ๆ เหมือนบัตรกำนัลและจะต้องเข้าเรียนในสถานศึกษาที่รัฐกำหนดเท่านั้น และโปรแกรมเงินทุนนี้มีวัตถุประสงค์ในการให้เงินสนับสนุนกับสถานศึกษาที่แตกต่างกัน เช่น ปรับปรุงการเรียนการสอนหรือหลักสูตร อบรมการสอนให้แก่ครู พัฒนาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เหมาะสมตามความต้องการของชุมชน

และปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เป็นต้น หรือกล่าวหาว่าทุนดังกล่าวให้เพื่อใช้ในการกระตุ้นการปรับปรุงโรงเรียนเพื่อเพิ่มอัตราผู้เข้าเรียนให้มากขึ้น ทั้งนี้รัฐมีเป้าหมายในการจัดสรรเงินโดยให้แต่ละโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจช่วยคิดว่าโรงเรียนควรจะเพิ่มทรัพยากรอะไรบ้างให้กับใครและเมื่อไรถึงจะสามารถพัฒนาโรงเรียนให้ดีกว่าเดิมได้

4) เงินช่วยเหลือชุมชน (Community grants) คือการให้เงินชุมชนของนักเรียนแบบเหมาจ่ายเพื่อกระตุ้นการเข้าเรียนในสถาบันการศึกษาให้เพิ่มขึ้น ซึ่งอาจจะคล้ายกับคูปองเพราะให้เงินตามจำนวนหัวเด็กที่เข้าเรียนและใช้วิธีนี้เป็นองค์ประกอบในการเลือกเรียนสถาบันการศึกษาของชุมชน เนื่องจากผู้ปกครองจะส่งบุตรเข้าเรียนในสถานศึกษาของชุมชนหลังจากนั้นสถานศึกษาชุมชนก็จะจ่ายค่าใช้จ่ายในการเรียนทั้งหมดให้รายหัวเด็ก ซึ่งทุนดังกล่าวเคยใช้ในการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กผู้หญิงในชุมชน เงินช่วยเหลือของชุมชนอาจจะให้ในรูปเงินและไม่ใช้เงิน เช่น การสนับสนุนช่วยเหลือที่ดินทำกิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อาหาร และการส่งเสริมการตลาดเพื่อสังคม เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษา

รูปแบบการอุดหนุนการเงินด้านอุปสงค์หรือด้านผู้เรียนในประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่ (Patrinos & Ariasingam, 1997) นิยมใช้รูปแบบเงินเดือน (stipend) โดยกำหนดเงื่อนไขกลุ่มเป้าหมายสองกลุ่ม คือ 1) สำหรับเด็กผู้หญิง เช่น ประเทศบังกลาเทศใช้ในการเพิ่มอัตราการเข้าเรียนมัธยมศึกษา ประเทศกัวเตมาลาใช้ส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเทศโมร็อกโคและเนปาลใช้ส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานในชนบท เป็นต้น 2) สำหรับคนยากจน เช่น ประเทศโคลัมเบียเพื่อส่งเสริมทุนมนุษย์ ประเทศอินโดนีเซียส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงมัธยมศึกษาตอนต้น ประเทศจาไมกาใช้สร้างเครือข่ายเผ่าระวังทางสังคม และประเทศเอลซาวาโดใช้ส่งเสริมการเรียนระดับมัธยมศึกษาสำหรับคนรายได้น้อย เป็นต้น นอกจากนี้ประเทศบัลแกเรีย และประเทศจาไมกาใช้กองทุนกู้ยืมสำหรับอุดมศึกษา ขณะที่ประเทศจีนใช้เงินทุนสำหรับกลุ่มเป้าหมาย (Targeted bursary) นอกจากนี้ประเทศเคนยาใช้ทั้งรูปแบบคูปองในการฝึกอบรม (training voucher) และเงินช่วยเหลือชุมชน (community grants) ซึ่งรูปแบบนวัตกรรมการเงินด้านอุปสงค์ได้ถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายและมีการประเมินความคุ้มค่าที่เกิดขึ้น

การศึกษาปัจจัยที่ทำให้เด็กต้องออกจากโรงเรียนจากรายงานวิจัยของ Behrman & Knowles (1999) โดยมีการทบทวนวรรณกรรมผลงาน 42 เรื่องจาก 21 ประเทศ พบว่า รายได้ของครัวเรือนและโอกาสในการเรียนต่อมีความสัมพันธ์กันทางบวก และข้อจำกัดด้านรายได้ของครัวเรือนเป็นสาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้เด็กต้องออกจากโรงเรียนกลางคันหรือเข้าเรียนช้าหรือไม่ได้เรียน หรือกล่าวได้ว่า รายได้ของครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้โอกาสในการเรียนต่อของบุตรเพิ่มขึ้น จึงเป็นเงื่อนไขสำคัญในการเข้าร่วมโปรแกรม (Conditional Cash Transfer : CCT) ของครัวเรือนในแต่ละประเทศ นอกจากนี้ Janvry et al. (2005) ใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ของครัวเรือนในชนบทประเทศเม็กซิโกที่เข้าร่วมโปรแกรม CCT พบว่าเงื่อนไขของโครงการดังกล่าวทั้งการให้ทุนการศึกษาแบบให้เปล่าและการติดตามจำนวนวันที่เข้าเรียนของเด็กในช่วงอายุ 5-17 ปี โดยเฉพาะในระดับ ป.3 และ ม.3 อย่างจริงจังจากการสุ่มตัวอย่าง สามารถเพิ่มแรงจูงใจในการตัดสินใจของครัวเรือนให้บุตรได้ศึกษาต่อและลดจำนวนเด็กที่จะออกจากโรงเรียนด้วยเหตุผลต่าง ๆ ซึ่งไม่ว่าจะเกิดจากภัยธรรมชาติหรือภาวะวิกฤติของครอบครัวต่าง ๆ ได้ชัดเจนและมีความต่อเนื่องในการเรียนจนสำเร็จ ป.6 และ ม.6 จึงนับว่าโปรแกรม CCT เป็นเครื่องป้องกันไม่ให้คนจนออกจากระบบการศึกษาตั้งแต่วัยเด็กและมีงานทำหลังเรียนสำเร็จมัธยมศึกษา

ดังนั้นทุนแบบให้เปล่า (CCT) จึงเป็นทางเลือกใหม่ที่ใช้สร้างโอกาสทางการศึกษา ลดแรงงานเด็ก และลดอัตราการออกกลางคันของเด็กในครัวเรือนยากจน และนำมาใช้ในประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศ เช่น เม็กซิโก บังกลาเทศ อินโดนีเซีย ตุรกี กัมพูชา โมร็อกโค ปากีสถาน และอเมริกาใต้ แล้วยังขยายไปสู่เมืองนิวยอร์ก ประเทศอเมริกา ซึ่งส่วนใหญ่นำไปใช้ในการสร้างแรงจูงใจให้พ่อแม่ในครัวเรือนยากจนส่งลูกเข้าเรียนในระบบการศึกษาและใช้เป็นเครื่องมือในการดูแลสุขภาพให้กับเด็กเหล่านั้นด้วย ซึ่งโปรแกรมในแต่ละประเทศใช้ชื่อเรียกแตกต่างกันและประเมินแล้วพบว่าเกิดประสิทธิภาพสามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแก่เด็กได้ (Schultz, 2004) ซึ่งนอกจากจะเพิ่มอัตราการเข้าเรียนของเด็กยากจนในชนบทแล้วยังช่วยลดอัตราการออกกลางคันของเด็กได้อีกด้วย

การจำลองมาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษาในบทความนี้ เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่คนยากจน ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไปที่มีความเหมาะสมกับคนยากจนผ่านการให้เงินอุดหนุนด้านระบบอุปสงค์ผ่านตัวผู้เรียน (Demand-Side Financing) โดยรัฐควรจัดสรรเงินทุนการศึกษาแบบให้เปล่าแก่ผู้เรียนที่ยากจนและขาดโอกาสทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขณะที่กำลังศึกษา ม.3 โดยรัฐควรคัดเลือกจากครอบครัวยากจนและมีภูมิลำเนาในพื้นที่ห่างไกล โดยเสนอให้มีคณะกรรมการคัดกรองระดับชาติ และระดับพื้นที่ (อำเภอหรือจังหวัด) ซึ่งทำหน้าที่คัดกรองเยาวชนที่มีผลการเรียนดีพอสมควรและยากจนแท้จริง โดยจัดสรรทุนแบบให้เปล่าเป็นค่าใช้จ่ายรายเดือนตามโควตาพื้นที่ (ภูมิภาคและจังหวัด) และความหนาแน่นของความยากจน

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับโอกาสทางการศึกษาต่อของบุตรในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.85 เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิในการตัดสินใจลงทุนทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของหัวหน้าครัวเรือนที่มีบุตรที่กำลังศึกษาอยู่ชั้น ม.3 ใน 4 จังหวัด ซึ่งแต่ละจังหวัดมีดัชนีวัดระดับความก้าวหน้าของชน (HAI) จากข้อมูล Thailand Human Development (UNDP 2014) ที่มีค่า HAI มากกว่า 0.6 แบ่งค่า HAI ระดับสูงมาก ได้แก่ จังหวัดนครปฐมและนครนายก (กลุ่มสีเขียวเข้ม) และค่า HAI ระดับปานกลาง ได้แก่ จังหวัดสุพรรณบุรีและพิษณุโลก (กลุ่มสีเหลืองและสีส้ม) จากทั้งหมด 16 โรงเรียน (โรงเรียนขนาดใหญ่และขยายโอกาส) ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 607 ครัวเรือน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างครัวเรือนแบบหลายขั้นตอน โดยกำหนดเป็นครัวเรือนยากจนและไม่ยากจนในสัดส่วนที่เท่ากัน กำหนดให้นักเรียนยากจนจะต้องมีรายได้ครัวเรือนต่ำกว่า 150,000 บาทต่อปี (อ้างอิงเกณฑ์ กยศ.) จึงได้คำนวณหา กลุ่มตัวอย่างคนจนเป็นหลัก และใช้กลุ่มตัวอย่างคนไม่จนในสัดส่วนที่เท่ากัน ตามสูตร Cochran W.G. (1953) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ค่าความคลาดเคลื่อนหรือผิดพลาดที่ยอมรับได้ไม่เกินร้อยละ 5 หรือ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 กำหนดนักเรียนจากครัวเรือนยากจนโดยเปรียบเทียบในช่วง 2 เดไซล์แรก คิดเป็นสัดส่วนเท่ากับ 0.2 หรือคิดเป็น

นักเรียนยากจน โดยสูตร $n = \frac{Z^2 P(1-P)}{e^2}$ กำหนดให้ n คือ จำนวนตัวอย่าง P คือ สัดส่วนนักเรียนยากจน มีค่าเท่ากับ 0.2 e คือ ความคลาดเคลื่อนกลุ่มตัวอย่าง = 0.05 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่า $Z = 1.96$ แทนค่าสูตร $n = \frac{1.96^2 (0.2)(1-0.2)}{(0.05)^2} = 246$ จึงใช้กลุ่มตัวอย่างในการประมาณสัดส่วนนักเรียนยากจนจำนวน 300 ครัวเรือน และ

ไม่ยากจนจำนวน 300 ครัวเรือน รวมเป็นขั้นต่ำจำนวน 600 ครัวเรือน แต่เก็บจริงจำนวน 607 ครัวเรือน โดยใช้รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาและสถิติทดสอบสหสัมพันธ์ไคสแควร์

ขั้นตอนในการคัดกรองผู้ให้ได้รับทุนแบบมีเงื่อนไขในการจำลองมาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษาดังกล่าวเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและได้ดำเนินการโดยวิเคราะห์ข้อมูลจากหลายแหล่ง (ไม่ได้แสดงในบทความนี้) และได้ข้อสรุปเป็นแนวคิดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการพิจารณาคัดกรองจัดลำดับคะแนนผู้สมัครจากความจำเป็นมากไปน้อย สำหรับทุน 2 รูปแบบ ดังนี้

ทุนแบบที่ 1 : ปวช. สำหรับครัวเรือนยากจน มีหลักเกณฑ์การคัดกรองให้คะแนนตามลำดับ ดังนี้ คือ 1) ครัวเรือนที่รายได้ไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี 2) ครัวเรือนที่มีหนี้สินจำนวนมาก โดยเฉพาะหนี้ในระบบ และไม่สามารถกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินได้ 3) ครัวเรือนที่ไม่มีบ้านเป็นของตนเอง 4) ครัวเรือนที่มีอาชีพเกษตรกรรมหรือรับจ้างทั่วไป 5) ครัวเรือนมีจำนวนสมาชิกจำนวนมาก (มากกว่า 5 คน) หรือมีพี่น้องในวัยเรียนมากกว่า 2 คน ขึ้นไป และ 6) นักเรียนที่ไม่ได้อาศัยกับพ่อแม่ หรือผู้ปกครองมีสถานภาพสมรสไม่มั่นคงหรือแยกกันอยู่ โดยมีเงื่อนไข คือ 1) ผู้สมัครจะต้องกำลังศึกษาอยู่ ม.3 ซึ่งคาดว่าจะสำเร็จการศึกษา และมีความตั้งใจจริงในการเรียนสายอาชีวศึกษา สาขาวิชาใดก็ได้ที่ตนเองชอบหรือถนัด 2) ผู้สมัครจะต้องเป็นผู้มีความประพฤติดี มีความสามารถในการเรียนที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาได้ โดยมีโรงเรียนของผู้สมัครเป็นผู้รับรอง 3) ผู้รับทุนการศึกษาต้องกลับมาทำงานใน

ภูมิภาคเดิมของตน (จังหวัดบ้านเกิด) และ 4) เมื่อผ่านการพิจารณาให้ได้รับทุน ผู้รับทุนจะได้รับค่าครองชีพรายเดือน เดือนละ 2,200 บาท เป็นระยะเวลา 3 ปี (36 เดือน)

ทุนแบบที่ 2 : ปวช.-ปวส. สำหรับผู้มีผลการเรียนดีและยากจน มีหลักเกณฑ์การคัดกรองให้คะแนนตามลำดับ ดังนี้ 1) ผู้สมัครต้องมีคะแนนเฉลี่ยสะสม ม.1-3 ไม่ต่ำกว่า 3.00 2) คร่าวเรือนที่รายได้ไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี 3) คร่าวเรือนที่มีหนี้สินจำนวนมาก โดยเฉพาะหนี้ในระบบ และไม่สามารถกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินได้ 4) คร่าวเรือนที่ไม่มีบ้านเป็นของตนเอง และ 5) คร่าวเรือนที่มีอาชีพเกษตรกรรมหรือรับจ้างทั่วไป โดยมีเงื่อนไขว่า 1) ผู้สมัครจะต้องกำลังศึกษาอยู่ ม.3 ซึ่งคาดว่าจะสำเร็จ มีความตั้งใจจริงในการเรียนสายอาชีวศึกษา สาขาวิชาใดก็ได้ที่ตนเองชอบหรือถนัด โดยต้องศึกษาต่อในระดับ ปวช.-ปวส. อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 5 ปี 2) ผู้สมัครจะต้องเป็นผู้มีความประพฤติดี มีความสามารถในการเรียนที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาได้ โดยมีโรงเรียนของผู้สมัครเป็นผู้รับรอง 3) ผู้รับทุนการศึกษาต้องกลับมาทำงานในภูมิภาคเดิมของตน (จังหวัดบ้านเกิด) และ 4) เมื่อผ่านการพิจารณาให้ได้รับทุน ผู้รับทุนจะได้รับค่าครองชีพรายเดือนในระดับ ปวช. เดือนละ 2,200 บาท เป็นระยะเวลา 3 ปี (36 เดือน) และระดับ ปวส. เดือนละ 3,000 บาท เป็นระยะเวลา 2 ปี (24 เดือน)

วิธีการคัดเลือกใช้การแต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรองนักเรียนยากจนจากหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐทั้งในระดับชาติ และระดับพื้นที่ เพื่อพิจารณาผลการให้ทุนแต่ละรูปแบบก่อนล่วงหน้าทีมนักเรียนและผู้ปกครองจะตัดสินใจศึกษาต่อ เมื่อผ่านการเข้าศึกษาต่อ จึงจะได้รับทุนแต่ละรูปแบบตามที่ผ่านการพิจารณา โดยมีวิธีการดังนี้

หนึ่ง กำหนดให้มีคณะกรรมการระดับชาติ (ตัวแทน กยศ.) ระดับพื้นที่ (โรงเรียน อบต. อำเภอ และจังหวัด) แต่งตั้งครูแนะแนวแต่ละโรงเรียนในพื้นที่ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาหรือจากหน่วยงานต่าง ๆ ทำหน้าที่คั่นหานักเรียนยากจน หรืออีกกรณี คือนักเรียนสามารถยื่นใบสมัครได้ด้วยตนเอง ซึ่งคณะกรรมการเหล่านี้จะช่วยกันพิจารณาจัดอันดับความยากจนและความจำเป็นของผู้ขอทุนอย่างยุติธรรมและโปร่งใส โดยใช้หลักเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนของตัวแปรที่ใช้ในการคัดกรองคนยากจนในเบื้องต้นแล้วจึงจัดคณะกรรมการตรวจสอบบ้านเด็กที่ขอทุน เพื่อรับทราบสถานการณ์จริงก่อนพิจารณาขั้นสุดท้าย

สอง การจัดสรรจำนวนทุนตามความหนาแน่นของความยากจนในแต่ละอำเภอและจังหวัด แบ่งผู้รับผิดชอบทุนระหว่าง กยศ. และ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นสัดส่วนกัน 70 : 30 ทั้งนี้จำนวนทุนจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับการจัดหารายได้ของท้องถิ่น โดยให้คณะกรรมการในท้องถิ่นเป็นส่วนสำคัญในการคัดกรองผู้รับทุน

สาม การรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและคร่าวเรือนในชุมชนทราบว่าโครงการดังกล่าวในหลายช่องทาง เพื่อให้ผู้ปกครอง ครู และนักเรียนจะได้เข้าถึงข้อมูลถึงแม้จะอยู่ในชุมชนที่ห่างไกล

ผลการศึกษา

การตัดสินใจของหัวหน้าคร่าวเรือนเกี่ยวกับโอกาสทางการศึกษาต่อของบุตรในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีทางเลือกในการตัดสินใจ 3 ทาง ซึ่งพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 607 คร่าวเรือน 1) ตัดสินใจไม่ศึกษาต่อ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 4.94 2) ศึกษาต่อสายสามัญ (ม.4) จำนวน 399 คน คิดเป็นร้อยละ 65.73 และ 3) ศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา (ปวช. 1) จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 29.32 หลังจากนั้นจึงนำเสนอมาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษา ซึ่งเป็นการสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจของหัวหน้าคร่าวเรือนในการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจให้บุตรเรียนในสายอาชีวศึกษาตามนโยบายเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนสายอาชีวศึกษาของรัฐบาล ซึ่งมี 2 รูปแบบ คือ

แบบที่ 1 สำหรับผู้ศึกษาต่อ ปวช. ที่มีฐานะยากจน

รับสมัครนักเรียนทั้งผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความประสงค์จะเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) ทุกสาขาวิชาในสถาบันการศึกษาของรัฐในท้องถิ่นหรือใกล้เคียง เมื่อผ่านการ

คัดเลือกจากคณะกรรมการจังหวัด จะต้องเรียนในสถาบันการศึกษาของรัฐและได้รับทุนให้เปล่าในระดับ ปวช. เป็นค่าครองชีพ 26,400 บาท/ปี (เดือนละ 2,200 บาท)

แบบที่ 2 สำหรับผู้ศึกษาต่อ ปวช. – ปวส. ที่มีผลการเรียนดี (เกรดเฉลี่ยมากกว่า 3.00)

รับสมัครนักเรียนทั้งผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความประสงค์จะเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) ทุกสาขาวิชาในสถาบันการศึกษาของรัฐในท้องถิ่นหรือใกล้เคียง เมื่อผ่านการคัดเลือกจากคณะกรรมการจังหวัด จะเรียนในระดับ ปวช. ในสถาบันการศึกษาของรัฐและได้รับทุนให้เปล่าเป็นค่าครองชีพ 26,400 บาท/ปี และเมื่อเรียนระดับ ปวส. จะได้รับทุนให้เปล่าทั้งหมดในระดับ ปวส. เป็นค่าครองชีพ 36,000 บาท/ปี

ผลการศึกษา พบว่า หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับมาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษาในแบบที่ 1 ร้อยละ 85.67 และแบบที่ 2 ร้อยละ 77.26 สำหรับเหตุผลที่เห็นด้วยกับแบบที่ 1 เพราะเป็นการเพิ่มโอกาสให้กับคนจนได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นดีกว่าที่บุตรจบแค่ ม.3 ยิ่งได้เรียนสายอาชีวศึกษาน่าจะสามารถหางานได้ดีกว่าเรียน ม.4 โดยเหตุผลที่ไม่สนับสนุนระบุว่าไม่ควรจะให้ทุนเฉพาะครัวเรือนที่ยากจน สำหรับครัวเรือนยากจนน่าจะกำหนดทุนต่อเนื่องในการเรียนสายอาชีวศึกษา ปวช.-ปวส. เป็นเวลา 5 ปี เหตุผลที่เห็นด้วยกับรูปแบบที่ 2 เพราะบุตรสามารถศึกษาต่อ ปวช.และ ปวส. ได้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งเป็นการคัดเลือกคนเก่งหรือคนตั้งใจเรียนให้เรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นไม่จำเป็นต้องไปเรียนต่อปริญญาตรี แต่ควรระบุสาขาวิชาที่จะสนับสนุนให้แตกต่างกันตามความต้องการตลาดแรงงานน่าจะดีกว่า ส่วนเหตุผลที่ไม่เห็นด้วยระบุว่าเกรดเฉลี่ยที่กำหนดสูงเกินไป

เมื่อทดสอบการตัดสินใจของหัวหน้าครัวเรือนภายใต้เงื่อนไขของมาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษา (ตาราง 1) พบว่า กลุ่มแรกที่ตัดสินใจไม่ศึกษาต่อ เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจมาศึกษาต่ออาชีวศึกษา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43 ของจำนวนทั้งหมดที่หัวหน้าครัวเรือนตัดสินใจไม่ศึกษาต่อ ส่วนอีกกลุ่มที่ตัดสินใจศึกษาต่อ ม.4 เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจมาศึกษาต่ออาชีวศึกษา ระดับ ปวช.1 จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 58 ของจำนวนทั้งหมดที่หัวหน้าครัวเรือนตัดสินใจให้ศึกษาต่อ ม.4 และกลุ่มที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาตั้งแต่แรก และสนใจในมาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษา คิดเป็นร้อยละ 88 ของจำนวนทั้งหมดที่ผู้ปกครองตัดสินใจให้ศึกษาต่อ ปวช.1 เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ไคสแควร์ พบว่า ทางเลือกในการตัดสินใจให้บุตรศึกษาต่อมีความสัมพันธ์กับความสนใจในมาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษา กล่าวคือ หัวหน้าครัวเรือนที่ตัดสินใจให้บุตรศึกษาต่อ ปวช.1 สนใจมาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษาเป็นสัดส่วนที่มากที่สุด แต่สำหรับหัวหน้าครัวเรือนที่ตัดสินใจให้บุตรศึกษาต่อ ม.4 แต่ให้ความสนใจมาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจจากเรียนสายสามัญมาสู่สายอาชีวศึกษาได้ถ้ามีมาตรการจูงใจที่ดีแก่ครัวเรือน

ตาราง 1 การตัดสินใจลงทุนทางการศึกษาของครัวเรือนกับความสนใจในมาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษา

การตัดสินใจลงทุน ทางการศึกษา ของครัวเรือน	แรงจูงใจมีต่อมาตรการการคลัง เพื่ออาชีวศึกษา		รวม
	สนใจ (คน)	ไม่สนใจ (คน)	
ไม่ศึกษาต่อ	13 (43.335%) (3.23%)	17 (56.67%) (8.33%)	30 (100%) (4.64%)
ศึกษาต่อ ม.4	233 (58.40%) (57.82)	166 (41.66%) (81.37)	399 (100%) (65.73)
ศึกษาต่อ ปวช.1	157 (88.20%) (38.96%)	21 (11.80%) (10.29%)	178 (100%) (29.32%)
รวม	403 (66.39%) (100%)	204 (33.61%) (100%)	607 (100%) (100%)
Pearson Chi-squared = 56.5293		Prob = 0.000	

ที่มา : การสำรวจข้อมูลปฐมภูมิ

ข้อมูลในตาราง 1 แสดงให้เห็นว่ามาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษาที่จำลองขึ้นสามารถจูงใจให้เกิดการเปลี่ยนการตัดสินใจสนับสนุนให้บุตรเรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นและลดสัดส่วนผู้เรียนสายสามัญ แม้ในตอนแรกต้องการให้บุตรศึกษาต่อสายสามัญก็ตาม ดังนั้นจึงแสดงว่าค่านิยมในการให้บุตรเรียนปริญญาตรี อาจจะมีแนวโน้มเปลี่ยนได้ เนื่องจากมาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษาสามารถลดต้นทุนการลงทุนการศึกษาแก่บุตรในครัวเรือนและเพิ่มผลตอบแทนทางการศึกษาทำให้เกิดความคุ้มค่าในการลงทุนเพิ่มขึ้น

ผลการจำลองสถานการณ์การพิจารณาทุน

จากการทดลองพิจารณาผู้รับทุนโดยใช้หลักเกณฑ์การคัดกรองตามที่นำเสนอ โดยกำหนดสถานการณ์สมมติว่ามีผู้สมัครเข้ารับการศึกษาจาก 4 จังหวัด เลือกเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่สนใจมาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษา

ทุนแบบที่ 1

สำหรับทุนแบบที่ 1 เพื่อศึกษาต่อ ปวช. มีผู้สนใจสมัครจำนวน 403 คน เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์การคัดกรองอันดับแรก

- ครัวเรือนมีรายได้ไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี หรือประมาณไม่เกิน 8,300 บาทต่อเดือน จะเหลือผู้สมัครเพียง 93 คน ที่ผ่านการคัดเลือก ซึ่งคาดว่าจะยากจน
- ครัวเรือนที่ไม่มีสภาพคล่องทางการเงิน ไม่สามารถกู้เงินจากสถาบันการเงินได้ จะเหลือผู้สมัครเพียง 82 คน ที่ผ่านการคัดเลือก ซึ่งคาดว่าจะยากจนและไม่สามารถกู้เงินในระบบได้

ครัวเรือนที่บุตรผ่านการคัดเลือก 82 คน มีคุณลักษณะอื่น ๆ ดังนี้

- 1) หนี้สินครัวเรือน พบว่า ครัวเรือนมีหนี้สิน จำนวน 46 ครัวเรือน (ร้อยละ 56.1) และไม่มีหนี้สินจำนวน 36 ครัวเรือน (ร้อยละ 43.9) ใช้การจัดลำดับจากจำนวนหนี้มากไปน้อย

2) การมีบ้านเป็นของตนเอง พบว่า ครัวเรือนมีบ้านเป็นของตนเอง จำนวน 65 ครัวเรือน (ร้อยละ 79.3) และไม่มีบ้านเป็นของตนเอง จำนวน 17 ครัวเรือน (ร้อยละ 20.7) ให้พิจารณาครัวเรือนที่ไม่มีบ้านเป็นของตนเองก่อน

3) อาชีพหัวหน้าครัวเรือน พบว่า อาชีพเกษตรกร จำนวน 20 ครัวเรือน (ร้อยละ 24.4) รับจ้างทั่วไป จำนวน 47 ครัวเรือน (ร้อยละ 57.3) และอื่น ๆ (ร้อยละ 18.3) พิจารณาครัวเรือนที่มีอาชีพเกษตรกรและรับจ้างทั่วไปก่อนอาชีพอื่น

4) สถานภาพสมรส พบว่า ผู้ปกครองอยู่คนเดียวหรือหย่าร้าง จำนวน 23 ครัวเรือน (ร้อยละ 28) และสมรสหรือแยกกันอยู่ จำนวน 59 คน (ร้อยละ 72) ให้พิจารณาผู้ปกครองที่อยู่คนเดียวหรือหย่าร้างก่อน

- คณะกรรมการแต่ละพื้นที่จัดลำดับให้คะแนนตามความจำเป็นของผู้สมัครจากมากไปน้อยของแต่ละจังหวัด

ทุนแบบที่ 2 เพื่อศึกษาต่อ ปวช.-ปวส. ระยะเวลา 5 ปี สำหรับผู้มีผลการเรียนดีและยากจน

- ผู้สมัครที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมไม่น้อยกว่า 3.00 มีจำนวน 205 คน ที่ผ่านการคัดเลือก
- ครัวเรือนมีรายได้ไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี หรือประมาณไม่เกิน 8,300 บาทต่อเดือน จะเหลือผู้สมัครเพียง 42 คน ที่ผ่านการคัดเลือกและคาดว่าจะยากจน

- ครัวเรือนที่ไม่มีสภาพคล่องทางการเงิน ไม่สามารถกู้เงินจากสถาบันการเงินได้ จะเหลือผู้สมัครเพียง 35 คน ที่ผ่านการคัดเลือก ซึ่งคาดว่าจะยากจนและไม่สามารถกู้เงินในระบบได้

ครัวเรือนที่บุตรผ่านการคัดเลือก 35 คน มีคุณลักษณะอื่น ๆ ดังนี้

1) หนี้สินครัวเรือน พบว่า ครัวเรือนมีหนี้สิน จำนวน 16 ครัวเรือน (ร้อยละ 45.7) แต่ไม่มีหนี้สิน จำนวน 19 ครัวเรือน (ร้อยละ 54.3) ใช้การจัดลำดับจากสัดส่วนหนี้สินต่อรายได้จากมากไปน้อย

2) การมีบ้านเป็นของตนเอง พบว่า ครัวเรือนมีบ้านเป็นของตนเอง จำนวน 25 ครัวเรือน (ร้อยละ 71.4) และไม่มีบ้านเป็นของตนเอง จำนวน 10 ครัวเรือน (ร้อยละ 25.6) ให้พิจารณาครัวเรือนที่ไม่มีบ้านเป็นของตนเองก่อน

3) อาชีพหัวหน้าครัวเรือน พบว่า อาชีพเกษตรกร จำนวน 10 ครัวเรือน (ร้อยละ 28.6) รับจ้างทั่วไป จำนวน 19 ครัวเรือน (ร้อยละ 54.3) และอื่น ๆ (ร้อยละ 17.1) พิจารณาครัวเรือนที่มีอาชีพเกษตรกรและรับจ้างทั่วไปก่อนอาชีพอื่น

4) สถานภาพสมรส พบว่า ผู้ปกครองอยู่คนเดียวหรือหย่าร้าง จำนวน 11 ครัวเรือน (ร้อยละ 31.4) และสมรสหรือแยกกันอยู่ จำนวน 24 คน (ร้อยละ 68.6) ให้พิจารณาผู้ปกครองที่อยู่คนเดียวหรือหย่าร้างก่อน

- คณะกรรมการแต่ละพื้นที่จัดลำดับให้คะแนนตามความจำเป็นของผู้สมัครจากมากไปน้อยของแต่ละจังหวัด ซึ่งใช้การสมมติในการศึกษานี้ พบว่า ทั้ง 4 จังหวัด มีจำนวนนักเรียน 42 คน ที่ผ่านการพิจารณาเบื้องต้น

สรุปผล

มาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษาที่จำลองขึ้นสามารถจุดประกายให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจสนับสนุนให้บุตรเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น โดยเสนอทุนแบบให้เปล่าเป็นค่าครองชีพแก่ผู้เรียน ปวช. เดือนละ 2,200 บาท ซึ่งมีเกณฑ์คัดกรองผู้รับทุนต้องมีรายได้ไม่เกิน 100,000 บาทต่อปีหรือไม่เกิน 8,300 บาทต่อเดือน ครัวเรือนไม่มีสภาพคล่องทางการเงิน และเงื่อนไขอื่น ๆ ซึ่งใช้การให้คะแนนจัดลำดับตามความจำเป็น และมีวิธีการคัดเลือกโดยแต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรองนักเรียนยากจนจากหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐทั้งในระดับชาติ และระดับพื้นที่ โดยใช้งบประมาณแผ่นดินของรัฐ อปท. และ กยศ. จัดสรรทุนตามโควตาพื้นที่ (ภูมิภาคและจังหวัด) และตามสัดส่วนความหนาแน่นของคนจนในแต่ละจังหวัด

อภิปรายผล

มาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษาที่ได้จำลองขึ้นทั้งสองแบบมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาสำหรับครัวเรือนยากจน เพิ่มสัดส่วนและคุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษาสู่ตลาดแรงงาน สามารถสร้างแรงจูงใจแก่ครัวเรือนยากจนในการลดสัดส่วนผู้เรียนสายสามัญและเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาได้ร้อยละ 58 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Janvry et al. (2005) ว่าการเข้าร่วมโปรแกรม CCT (ทุนให้เปล่าแบบมีเงื่อนไข) สามารถจูงใจในการตัดสินใจให้บุตรได้ศึกษาต่อได้ โดยผู้วิจัยนำเสนอทุนแบบให้เปล่าเป็นค่าครองชีพรายเดือนระดับ ปวช. เดือนละ 2,200 บาท และ ปวส. เดือนละ 3,000 บาท ซึ่งกำหนดตามเงื่อนไขของ กยศ. ซึ่งวิธีการดังกล่าวเป็นการลดต้นทุน เพิ่มอัตราผลตอบแทน และจูงใจในการตัดสินใจเรียนอาชีวศึกษาแก่ครัวเรือน โดยเฉพาะครัวเรือนยากจนจะได้มีโอกาสออกมาทำงานหารายได้ทั้งที่บุตรของตนเองก็ไม่อยากทำ ด้วยเหตุผลที่พ่อแม่ต้องตัดสินใจในการแบ่งเบาภาระทางบ้านระหว่างการเรียนและการทำงาน เนื่องจากพ่อแม่มองว่าการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย จึงคาดหวังแต่รายได้ปัจจุบันซึ่งมีมูลค่าน้อยกว่ารายได้ในอนาคตถ้าบุตรได้เรียนในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นการนำเสนอทุนให้เปล่าแบบมีเงื่อนไขในประเทศกำลังพัฒนาต่าง ๆ (Morley and Coady, 2003) โดยพิจารณาจากรายได้ครัวเรือนเป็นสำคัญจึงประสบความสำเร็จในการจูงใจแก่ครัวเรือนยากจนในการให้บุตรเข้าศึกษาต่อในระบบการศึกษา

การนำเสนอมาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษาตามกรอบแนวคิด CCT เป็นรูปแบบการอุดหนุนผู้เรียนด้านอุปสงค์โดยเฉพาะกลุ่มเด็กด้อยโอกาส โดยเสนอให้รัฐต้องเข้าไปแทรกแซงกำหนดนโยบายต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาซึ่งจะคุ้มค่างบประมาณและผลตอบแทนในการลงทุนในระยะยาวซึ่งจะได้รับอัตราผลตอบแทนสูง และแนวคิด CCT หรือการให้เงินโอนแบบมีเงื่อนไขหรือทุนแบบให้เปล่าสำหรับครัวเรือนยากจนนอกจากจะทำให้เด็กไม่ต้องออกจากโรงเรียน และได้เรียนต่อในระดับสูงแล้ว รูปแบบการช่วยเหลือดังกล่าวยังช่วยตัดวงจรความยากจนที่สืบทอดจากรุ่นพ่อแม่สู่รุ่นลูกจึงนับเป็นเครื่องมือในการให้ความคุ้มครองทางสังคมแก่เด็กอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งมีผลการศึกษามากมายในหลายประเทศ (Fiszbein & Schady, 2009 ; Stampini & Tornarolli, 2012) ที่ยืนยันว่ารูปแบบของ CCT สามารถปรับปรุงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนยากจน และเพิ่มระดับการบริโภคโดยรวมของครอบครัวทำให้สามารถลดความยากจนได้ และอาจจะต้องใช้ร่วมกับมาตรการอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น ตลาดนัดแรงงานและระบบเงินบำนาญของสังคม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเพื่อพัฒนามาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษาโดยใช้แนวคิด CCT ในการคัดกรองคนยากจนในระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษานำมาใช้อย่างเป็นรูปธรรมกับพื้นที่ชนบทในจังหวัดที่มีนิคมอุตสาหกรรมและจังหวัดที่มีความหนาแน่นของความยากจนมาก เพื่อช่วยในการเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาในสถานประกอบการ และลดสัดส่วนผู้เรียนสายสามัญในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เนื่องมาตรการการคลังเพื่ออาชีวศึกษาน่าจะสามารถจูงใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจในการลงทุนการศึกษาของครัวเรือนซึ่งอาจเกิดจากค่านิยมหรือทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนสายอาชีวศึกษาได้

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบคุณการสนับสนุนงานวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

เอกสารอ้างอิง

- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์. (2551). *การคลังเพื่อการศึกษา : สันเข้การศึกษาเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ และลดความเหลื่อมล้ำ*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิตติมา พลับพลึง. (2557). *ความเหลื่อมล้ำของโอกาสการศึกษา ทรัพย์สินครัวเรือน และกรณีศึกษา ทางเลือกการศึกษาสำหรับครัวเรือนยากจน*. ปริญญานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และ อารียา มั่นสบุญเพิ่มพูน. (2550). *การประเมินกองทุนเงินกู้ยืม เพื่อการศึกษา*. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- สมชัย ฤชุพันธุ์ และ ชลธาร วิศรุทวงศ์. (2544). *รายงานวิจัยแนวทางการบริหารจัดการกองทุน เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สกศ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *นโยบายและยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาใน ทศวรรษที่สองด้านการพัฒนาอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ.
- Behrman, J. R. & J. C. Knowles. (1999). Household Income and Child Schooling in Vietnam. *The World Bank Economic Review*, 13 (2), 211–256.
- Cochran, W. G. (1953). *Sampling Techniques*. New York: John Wiley & Sons.
- Chapman B. et al. (2010). Thailand’s student loans fund : Interest rate subsidies and repayment burdens. *Economics of Education Review*, 29(2010), 685-694.
- Cunha, F., and Heckman, J. (2007). The technology of skill formation. *American Economic Review*, 97(2), 31-47.
- Cunha, F., J.J Heckman, L.J. Lochner, and D.V. Masterov (2006). *Interpreting the evidence on life cycle skill formation*. In E. A. Hanushek and F. Welch (Eds.), *Handbook of the Economics of Education*, Chapter 12, pp. 697-812. Amsterdam: North-Holland.
- Gurley-Alloway, T. (2009). *More Than Money : Higher Education Decisions of Low-Income And Minority Students*. Dissertation Doctor of Philosophy, The University of Texas At Arlington.
- Fiszbein, A. and Schady, N. (2009). Conditional Cash Transfers Reducing present and Future Poverty.
- Gurley-Alloway, T. (2009). *More Than Money : Higher Education Decisions of Low-Income And Minority Students*. Dissertation Doctor of Philosophy, The University of Texas At Arlington.
- Heckman, J.J. (2000). Policies to foster human capital. *Research in Economics* 54(1), 3-56. With discussion.
- Heckman, J.J. (2008). *Schools, skills and synapses*. Economic Inquiry. Forthcoming.
- Heckman, J.J. and D.V. Masterov (2007). The productivity argument for investing in young children. *Review of Agricultural Economics* 29(3), 446-493.
- Janvry, A. F. Finan, E. Sadoulet, D. Nelson, K. Lindert, B. de la Brière and P. Lanjouw (2005) “Brazil’s Bolsa Escola Program: The Role of Local Governance in Decentralized Implementation”, Social Protection Discussion Paper #0542, The World Bank, December.

- Morley, Samuel and D. Coady, (2003). *From Social Assistance to Social Development: targeted education subsidies in developing countries*, (Center for Global Development and IFPRI, 2003).
- Patrinos, Harry Anthony (2002). *A Review of Demand-Side Financing Initiatives in Education*. World Bank Report No.26959, Working Paper (PDF) <http://tinyurl.com/y9rex13>
- Patrinos, Harry Anthony & Ariasingam, David Lakshmanan (1997). *Decentralization of Education: Demand-Side Financing*. Washington DC: The World Bank.
- Pimpa, N. (2007). *Reference groups and choices of vocational education : Case of Thailand*. School of Education, RMIT University.
- Pimpa, N. & Suwannapiron, S. (2008). Thai students ' choices of vocational education : marketing factors and reference groups. *Educational Research for Policy and Practice*. Vol. 7, Issue 2, pp.99-107.
- Schultz, T.P. (2004). School subsidies for the poor: evaluating the Mexican Progresa Poverty Program. *Journal of Development Economics* 74 (1), 199-250.
- Stampini, M. and Tornarolli, L. (2012). *The Growth of Conditional Cash Transfers in Latin America and the Caribbean: Did They Go Too Far?* IDB Policy Brief n. 185. Washington D.C., USA: Inter-American Development Bank.
- UNDP. (2014). Thailand Human Development Report 2007 Sufficiency Economy and Human Development. Bangkok, Thailand.